

Üç Kardeş

Vaktiyle, üç oğlu olan bir baba varmış. Uzun bir ömür sürdükten sonra baba hastalanmış. Ecelinin geldiğini anlayınca üç oğlunu yanına çağırıp vasiyet vermiş:

- Öldüğümde kabrime tuz taşından bir mezar dakin, bazen de kabrimi ziyaret edin!

Baba ölmüş. Üç kardeş babalarının vasiyetini yerine getirmiş. Gömdükten sonra kabrinin başına tuz taşı dikmişler.

Bir süre sonra üçü de babalarını kabre ziyarete gitmiş. Ziyaretler tekrarlandıkça mezar taşının alçaldığını fark etmişler. Büyük olan kardeş:
- Babamızın mezar taşı günden güne alçalıyor, bunu beklemeliyiz, demiş.

Diğer ikisi bu öneriye razı olmuş. Kabri beklemeye ilk üç gece büyük kardeş gitmiş. Taşın yüksekliğini işaretleyip beklemeye koyulmuş. Üç gecelik nöbet sırasında da uyuyakalmış. Doğal olarak taş da alçalmış. Babalarının mezar taşını beklemek üzere ikinci nöbeti ortanca kardeş almış. Ağabeyi gibi üç gece boyunca da uyuyakalmış. Üçüncü gün baktığında mezar taşının daha da alçaldığını görmüş.

Mezar taşını beklemeye son olarak küçük kardeş gitmiş. Bir zaman sonra gözlerinden uyku akmaya başlamış. Ama kendisini zorlamış, uyumamış. Vakit geceyarısını geçmiş. İşte o zaman gökyüzünden mezar taşının üstüne doğru bir karartı inmeye başlamış. Karartı yaklaşıncaya kadar sesini çıkarmamış. Sonra:

- Hey, karartı, necisin sen? İn misin cin misin? demiş.

Daha da yaklaşan karartıdan cevap alamamış. Genç oğlan yayını gerip bir ok atmış. Karartıya bir zararı dokunmamış. Karartı ine ine babasının mezar taşına kapanıvermiş. Genç oğlan da sıçradığı gibi onun üstüne oturmuş. Karartı, üstündeki genç oğlanla birlikte yedi kat göğe zıplamış. Fır fır dolandıktan sonra geri yere inmiş. Yağız ata dönüşmüş. Şaha kalkıp çifteler savurduktan ve iyice silkelendikten sonra:

- Artık sırtımda hiçbir şey kalmamıştır, demiş.

Üstündeki genç oğlan:

- Doğru, sırtında benden başka hiçbir şey yok, demiş.

O zaman yağız at cevap vermiş:

- Bu gecedен ve bugünden itibaren sahibim sensin. Başın sıkıştığında şu kılı yak hemen yetişirim.

Kuyruğundan koparttığı kılı genç oğlana verdikten sonra gitmiş.

Genç oğlan kılı cebine koyduktan sonra ikinci gece de babasının mezar taşını beklemeye başlamış. İlk geceki gibi gözlerinden uyku akmaya başladığı sırada, gökten bir karartı inmeye başlamış. Ak karartı iyice yaklaşıncaya kadar genç oğlan sesini çıkartmamış. Sonra:

- Yaklaşma sakın ak karartı! Canını yakarım, demiş.

Karartı durmamış. Genç oğlan yayını gerip ak karartıya bir ok atmış. Ak karartıya bir zararı dokunmamış. İne ine babasının mezar taşının üstüne kapanıvermiş. Babasının kabrini bekleyen genç oğlan da sıçradığı gibi ak karartının üzerine oturmuş. Ak karartı üstündeki delikanlıyla birlikte yedi kat göğe yükselmiş; fır dolana geri yere inmiş, kır ata dönüşmüş. Şaha kalkıp çifteler savurup sonra bir iyice silkinmiş:

- Artık sırtında bir sinek bile kalmamıştır, demiş.

Kır atın üstündeki delikanlı:

- Doğru, sırtında benden başka hiçbir şey yok, demiş.

O zaman kır at, kuyruğundan bir kıl kopartıp delikanlıya uzatmış:

- Artık senin emrindeyim. Başın sıkıştığı an, sana gerekli olduğunda bu kılı yak, hemen yetişirim, demiş.

Genç oğlan kılı cebine koyup kır atı serbest bırakmış.

Nihayet üçüncü gece gelmiş. Küçük kardeş babasının mezar taşını beklerken, yine ilk geceki gibi gözlerinden uyku akmaya başlamış. Üçüncü gece mezar taşına inen karartı da delikanlıyı sırtından atamayınca doru ata dönüşmüş. Doru at da diğer iki at gibi:

- Artık senin emrindeyim. Başın sıkıştığı an, sana gerekli olduğum zaman bu kılı yak, hemen yetişirim, demiş ve kuyruğundan çıkarttığı kılı ona vermiş. Sonra doru donlu at da diğerleri gibi savuşup gitmiş.

Üç gün üç gece böylece geçtikten sonra, iki büyük kardeş küçük kardeşlerinin babalarına ait olan mezar taşını nasıl beklediğini görmek için yanına gitmiş. Taşın alçalmadığını, işaretlenen yerde durduğunu görmüşler. Bu arada iki ağabey bir beyin at yarışı düzenlediğini duymuşlarmış. Bey kimin atı birinci gelirse sahibine kızını verecekmış.

İki büyük kardeş yarışı görmek, belki de katılmak için hazırlanmış. En küçükleri onlardan kendisinin de götürülmesini istemiş.

-Senin ne işin var, ne yapacaksın orada, demişler.

At yarışında birinci gelecek olana beyin kızını vereceği şenliğe katılmak için iki büyük kardeş babalarından kalan eşeğe binerek yola çıkmışlar. Küçük kardeş, ağabeyleri gittikten sonra dışarı çıkmış. Yağız donlu atın verdiği kılı cebinden çıkartmış. Merakla kılı yakmış. Kıl daha yanıp bitmeden yağız donlu at karşısına dikilmiş. Güzelce hazırlanıp ata binmiş, bey şölenine katılmak üzere yola çıkmış.

Eşekle giden ağabeylerinin arkasından yetişmiş. Onlara selam vermiş, cevap almaya kalmadan gözden kaybolmuş. Ardı sıra bakan iki kardeş şöyle demiş:

- Bu atlı bize de, evde bıraktığımız biraderimize de benzemiyor.

Yağız donlu at, binicisi dizgin boşalttıkça rüzgarla yarışmış, dizginleri kastıkça arşa sıçramış, sahibini düğün evine ulaştırmış. Köye girer girmez karşılaştığı kalabalığa şenliğin nerede olduğunu sormuş. Onlardan bilgi alıp bey kapısına gitmiş. Kapıda duran beye selam vermiş.

- Atı birinci gelene beyin büyük kızını vereceğini işittim geldim, demiş.

Bey:

- Atlı, sen geç kaldın. Cins at sahipleri yiğitler yola çıkalı tam üç gün üç gece geçti, demiş.

-Sayın bey, yarışta birinci gelmenin koşulu nedir? Bu koşulu yerine getirmeye çalışacağım.

Bey cevap vermiş:

- Başlam'ın eteğinde bir pınar vardır. Pınarın yanında bir ahlat bulunmaktadır. Dibinde kızımın güğümü durmaktadır. İçinde de kızımın adının yazılı olduğu yüzük vardır. Yüzüğü alıp getiren bu yarışmanın birincisi olacaktır. Kızımı da ona vereceğim.

Delikanlı atı hedefe çevirip dizgin boşaltmış. Hayli yol aldıktan sonra diğer yarışmacılara yetişmiş, onları geride bırakıp öne geçmiş. Dağ içine girip pınarı bulmuş. Ahlatın altındaki güğümün içinden, bey kızının adı yazılı olan yüzüğü alarak geri dönmüş. Beyle kalabalık birinciye beklemekteymiş. Genç oğlan, bey kapısına ulaşır ulaşmaz duvardan atlayarak öbür tarafa geçmiş, yüzüğü pencerede duran büyük kıza atmış.

Yarışın birincisi olan delikanlıya kızını veren bey, üç gün üç gece şenlik yapmış; dördüncü gün kızını da, delikanlıyı da uğurlamış.

En küçük kardeş eve ulaşmış. Bey kızını gözden ırak bir yere yerleştirdikten sonra baba evine dönüp eskisi gibi işiyle gücüyle uğraşmaya başlamış. Bir müddet sonra ağabeyleri dönmüş. Onlara

sormuş:

- Beyin kızını kim aldı? Yarışmada kimin atı birinci geldi?

Ağabeyleri cevap vermiş:

- Kim kazanmışsa kazanmış, sana ne? Hem sana da hiç benzemiyordu.

Ertesi gün üçü de şunu duymuş. “Aşağıdan bakınca yukarısı, yukarıdan bakınca aşağısı görünmeyen uçurumdaki yuvadan, kim iki şahin yumurtası getirirse, bey ortanca kızını verecekmış.”

İki büyük kardeş bu yarışı kazanabilme umuduyla eşeğe binip yola çıkmış. Kendisinin götürülmesini isteyen küçük kardeşlerine kulak bile asmamışlar.

O da ikinci kılı yakmış. Kıl daha yanıp bitmeden kır donlu at yanında bitivermiş. Genç oğlan yeni elbiseyi giyip hazırlanmış, kır donlu ata binip ileri atılmış. Büyük kardeşlerinin ardından yetişmiş. Onlara selam verip geçmiş. Cevap almaya kalmamış, gözden kaybolmuş. Onun ardından bakakalan iki ağabey:

- Evdeki kardeşimize hiç benzemiyor. Bey kızını bu alır işte, demiş.

Genç oğlan bey kapısına varmış. Beyin yanında da konuklar varmış. Herkes toplandıktan sonra bey ilan etmiş:

- Aşağıdan bakınca yukarısı, yukarıdan bakınca aşağısı görünmeyen yuvadan, iki şahin yumurtası getirene ortanca kızımı vereceğim.

Delikanlı diğerleriyle birlikte uçurumun dibine varmış. Kır atına sormuş:

- Bu yarış ne yaparsak kazanabiliriz?

- Dağın etrafında bu yarışa katılmak için gelmiş pek çok insan var.

Endişelenme! Dizlerinle göğsümü sıkarak çatlat, kırbacını acımaksızın sağrıda şaklat, yerleri gökleri inleten naralar at! Ön toynaklarımla yol açarım, arka ayaklarımla genişletirim ve seni o şahin yuvasına eriştiririm.

Delikanlı atının dediğini yapmış: Dizleriyle göğsünü sıkarak çatlatmış, kırbacını acımaksızın sağrısında şaklatmış, yeri göğü inleten naralar atmış. Kır at ön ayaklarıyla yol açmış, arka ayaklarıyla genişletmiş ve sahibini şahin yuvasına eriştirmiş. Yuvaya ulaşan delikanlı aşağıdaki beye seslenmiş:

-Yuvada şahin yok, iki yavrusu var ne yapayım?

Bey yavruları getirmesini söylemiş.

Delikanlı iki şahin yavrusunu alıp gelmiş, ortanca kızın penceresinden içeriye atmış. Bey, üç gün, üç gece şenlik yapmış, dördüncü gün de kızını genç oğlanla birlikte uğurlamış.

Ortanca kızı da ablasının yanına gizledikten sonra baba evine dönüp işine gücüne koyulmuş. Ağabeyleri eve dönünce de beyin kızını kimin aldığını sormuş. Diğerleri cevap vermiş:

- Ortanca kızı kır atlı biri aldı. Ama hiç de sana benzemiyordu doğrusu.
- Bana benzeyip benzememesi önemli değil. Size benziyor muydu bari?

Bir zaman sonra, altmış metre derinlikteki nar kuyudan koçu çıkarabilecek olana bey, en küçük kızını verecekmiş diye duymuşlar. Küçük kardeş ağabeylerinden kendisini de götürmelerini istemiş. Diğerleri onu eskisi gibi azarlamışlar. Sonra da eşeğe binip yola çıkmışlar.

Onlar yola çıktıktan sonra delikanlı üçüncü kılı da çıkartıp yakmış. Kıl daha yanıp tükenmeden doru donlu at yanında bitivermiş. Doruyu gelin gibi, kendisini de güvey gibi hazırlayıp yola koyulmuş. Ağabeylerinin arkalarından yetişmiş. Onlara selam vermiş. Daha cevap vermeye kalmadan gözden kaybolmuş.

Bey kapısına varmış. Her yandan gelen yarışmacılarla meraklılar da oradaymış. Bey ilan etmiş:

- En küçük kızımı altmış metre derinlikteki dar kuyudan koçu çıkartacak olana vereceğim.

Oradakiler şaşkınmış. Delikanlı atına danışmış:

- Bir şey yapabilir miyiz?
- Yeri göğü inleyen naralar at, kırbacını acımadan sağrında şaklat! Ön ayaklarımla toprağı kazarım, arka ayaklarımla geriye atarım. Seni kuyunun dibine eriştiririm.

Delikanlı dorunun dediğini yapmış, yeri göğü inleyen naralar atmış, kırbacını acımadan sağrında şaklatmış. Ön ayaklarıyla toprağı kazan, arka ayaklarıyla geriye doğru atan doru, delikanlıyı koça eriştirmiş. Koçun boynuzundan yakalayıp yukarıya atılmış. Fakat koçun boynuzu kopmuş, geri kuyuya düşmüş. O sırada en küçük kız pencereden bakıyormuş; yiğidin başına gelenleri görünce bağırarak:

- Dikkat et! Koçu kurdun yakaladığı yerden tut!

Delikanlı hızla geri dönmüş. Koçu boynundan tutup kuyudan dışarı çıkarmış. Genç kızın bulunduğu pencereden içeriye atmış. Orada

bulunanlar da üç gün üç gece şenlik yapmış. Dördüncü günü de bey en küçük kızını delikanlının yanına katıp uğurlamış.

Genç oğlan bu üçüncü kızı da ablalarının yanına götürmüş. Doruyu da yağızla kır atın bulunduğu ahıra bağlamış. Oradan baba evine dönmüş, ağabeylerini beklemeye başlamış.

Nihayet ağabeyleri de şenlikten dönmüş. İkisi de en küçüklerine şöyle demişler:

- Doru atla altmış metre derinlikteki dar kuyudan koçu çıkartıp yarışmada birinci gelen genç hiç de sana benzemiyordu doğrusu.

Küçükleri şu cevabı vermiş:

- Onun bana benzeyip benzememesi önemli değil. Ama o bana benzemeyen delikanlının yarışmada kazandığı üç kızı da, yağız donlu, kır donlu, doru donlu atları da size gösterebilirim.

Delikanlı üç ahırdan, beyin üç dilber kızını da evden çıkartıp ağabeylerinin karşısına dikmiş.

Üç atı gelin gibi, kendileri de güvey gibi süslenmişler. Atları arabaya koşup üç bacıyla birlikte beyin evine gitmişler. Bey gelinlerle damatlar için düğün dernek kurmuş. Yedi gün yedi gece devam eden düğün dernekte insanlar da gönüllerince eğlenmişler. Bey malının mülkünün yarısını onlara verip evlerine uğurlamış.

Üç kardeş ve eşleri üç gelin, kendi yuvalarına dönmüşler. Ağız tadıyla mutlu bir ömür sürmeye başlamışlar.

* Çeçence'den çeviren: Tarık Cemal Kutlu

Kaynak: Çeçen Masalları